

Els independentistes empresonats abonen la via política

Buscant una sortida

Diversos familiars i representants de presos independentistes han mantingut contactes amb el delegat del govern espanyol a Catalunya, Francesc Martí Jusmet, per a trobar una sortida política pactada. Els presos, per la seva banda, podrien difondre un document públic.

Poc després de l'onada de detencions que hi va haver al mes de juliol de l'any passat, i que va afectar més de trenta independentistes, representants dels empresonats, acostats al Moviment de Defensa de la Terra (MDT), van iniciar contactes amb el delegat del govern espanyol a Catalunya, Francesc Martí Jusmet, amb la idea de trobar una solució "política" a la situació dels presos. Segons fonts pròximes als empresonats, "aquests contactes van començar a partir d'una petició dels presos mateixos". La intenció dels representants dels presos és d'aconseguir una millora de la situació penitenciària i el trasllat a Catalunya, i a partir d'aquí, estudiar una via de solució per al seu cas, diferent de la que duu a terme ERC, a canvi del compromís dels empresonats "d'integrar-se en la vida política", segons les mateixes fonts. De moment, si els trasllats ja han estat anunciats, tot i que no hi ha data per a fer-los efectius, els contactes han entrat en una via morta. Des de sectors independentistes, es justifica aquesta paralització en el relleu del delegat del govern de Madrid a Catalunya, que sembla imminent. Francesc Martí Jusmet ha anunciat, fa mesos, la seva intenció d'abandonar el càrrec.

El primer contacte, que es va escaure a principi de tardor de l'any passat, va tenir com a interlocutor Josep M. Cervelló, dirigent dels Comitès de Solidaritat amb els Patriotes Catalans (CSPC) i del MDT. En aquella ocasió, Martí Jusmet i Cervelló van intercanviar impressions sobre les detencions i l'empresonament dels independentistes. Sempre segons fonts independentistes,

Cervelló va demanar al delegat governamental "què pensava fer l'estat" en aquest cas, a la qual cosa Martí Jusmet va respondre que era una qüestió que depenia estrictament de la justícia. Aleshores, Cervelló va proposar una tanda de contactes a partir de la constatació que les "coses ja no són com eren" i que hi podria haver un "canvi de posició" de l'independentisme radical en aquest punt. Martí Jusmet es va mostrar interessat i va demanar una proposta concreta als independentistes.

L'anàlisi que fa l'independentisme radical de la situació dels independentistes empresonats, segons que ha explicat a aquesta revista un portaveu, és aquesta: "Tenint en compte que Terra Lliure no

existeix, els presos paguen un preu molt alt i cal buscar un acord per a resoldre la seva situació". Des d'aquest àmbit, que seria l'òrbita MDT, es parteix de la constatació que l'existència de presos polítics és deguda a la persistència de "mancances democràtiques" de l'estat espanyol —negació del dret a l'autodeterminació, perduració de lleis "repressives" com la Llei Corcuera, pràctiques de tortura, etc—. A partir de la constatació que l'arrel del problema és polític, demanen una solució també política, que en cap cas no ha de significar "reinserció o penediment". Tot i no renunciar oficialment a "cap forma de lluita", el mateix portaveu afirma que Terra Lliure és una "etapa passada, que avui ja no té sentit", i per tant, prosseguint aquest raonament, és "absurd" que hi hagi presos "si es pot lluitar per la independència per la via política".

Amb aquesta anàlisi, al llarg de la tardor de l'any passat, s'anaren mantenint els contactes, als quals es va afegir algun càrrec electe municipal, fins a arribar a l'actual fase de paralització. En els diversos contactes, la part independentista ha plantejat quatre peticions: millora de les condicions penitenciàries, trasllat a presons dependents de la Generalitat de Catalunya de tots els empresonats, acceleració dels processos judicials i, en últim terme, una sortida política que no impliqui penediment. Per la seva banda, Martí Jusmet va exigir, en primer lloc, responsables estables, representatius d'aquest sector independentista i que gaudissin dels vist-i-plau i de la confiança dels presos. En segon lloc, segons fonts independentistes, va exigir ga-

Francesc Martí Jusmet, delegat del govern de Madrid a Catalunya.

ARXU

ranties que la qüestió de la lluita armada estava acabada definitivament. Cal recordar que després de la dissolució oficial de Terra Lliure, el juliol del 91, encara es produïren alguns atemptats aïllats, reivindicats per la mateixa organització. Finalment, en una darrera reunió es va valorar la necessitat que els presos elaboressin un manifest oferint "propostes per a arribar a un acord".

Fins abans del febrer, el govern espanyol s'havia avingut a aplicar el segon grau a Sebastià Datzira, a traslladar Jaume Palou a la presó de Can Brians i a canviar a règim de via ordinària la resta d'empresonats d'Alcalà Meco, cosa que significava una millora en la seva situació. Simultàniament, des de fora, s'havia començat a treballar en l'estructuració d'una comissió que representés els presos. Aquesta comissió, que previsiblement s'anomenarà Comissió de Portaveus dels Presos Independentistes, es presentarà al públic aviat i serà integrada per dirigents del MDT, però també per altres dirigents independentistes de procedència diferent. La funció d'aquesta comissió, a més d'actuar de portaveu en les converses, és doble, tal com explica un document que han rebut diversos presos independentistes amb la finalitat que s'hi adhereixin. El document estableix que les dues funcions són: "representar els presos independentistes en la defensa dels seus interessos polítics, tant públicament com davant qualsevol interlocutor polític", i "dinamitzar" un debat públic entorn dels "drets del poble català", amb la finalitat de situar la petició d'amnistia al mateix nivell que la petició d'autodeterminació. Així mateix, el document estableix que la comissió ha de ser "pactada i representativa de tot el ventall de presos que es mantenen fidels als seus principis", al·lusió (i exclusió) als qui s'hagin acollit a mesures de reinserció.

Conjuntament amb l'estructuració de la comissió, també fins al mes de febrer, es treballava, des del col·lectiu de presos, en l'elaboració d'un document que ara ha quedat suspès amb la paralització dels contactes. Aquest document, segons un projecte no definitiu al qual ha tingut accés aquesta revista, es titula "Manifest dels presos independentistes pels drets democràtics individuals i col·lectius del poble català". El text, dividit en quatre punts i datat del gener d'enguany, no estableix cap proposta de pacte, però parla de "la necessitat de trobar una via política" per a la situació actual. En el primer punt, els presos afirmen que "l'independentisme català ha cobert una etapa que el situa en

PRESOS INDEPENDENTISTES

NOM	PRESÓ	RÈGIM	AFINITAT POLITICA
CARLES SASTRE	LLEIDA II	Compliment	INDEPENDENT
CARLES BENÍTEZ	MODEL (BCN)	Obert	INDEPENDENT
SEBASTIÀ DATZIRA	ALCALÀ MECO	Compliment	MDT
GUILLEM GODÓ	CASTELLÓ	Compliment	Ex CAT. LLIURE
JORDI PETIT*	CAN BRIANS (BCN)	Compliment	ERC
JAUME PALOU	CAN BRIANS (BCN)	Compliment	Ex CAT. LLIURE
JORDI BARDINA	ALCALÀ MECO	Preventiu	MDT
ESTEVE COMELLAS	ALCALÀ MECO	Preventiu	MDT
DAVID MARTÍNEZ	ALCALÀ MECO	Preventiu	MDT
MARCEL DALMAU	ALCALÀ MECO	Preventiu	Ex MDT
JOSEP MUSTÉ	ALCALÀ MECO	Preventiu	MDT
JAUME OLIVERAS	ALCALÀ MECO	Preventiu	MDT
JOAN ROCAMORA	ALCALÀ MECO	Preventiu	MDT
FERRAN RUIZ	ALCALÀ MECO	Preventiu	MDT
F. X. TOLOSANA*	GUADALAJARA	Preventiu	?
MARCEL·LÍ CANET*	CAN BRIANS (BCN)	Compliment	ERC
JOSEP M. GRANJA*	GUADALAJARA	Preventiu	?
FRANCESC PUY*	GUADALAJARA	Preventiu	?
VICENT COLL*	CASTELLÓ	Preventiu	UPV
JERONI SALVADOR*	CASTELLÓ	Preventiu	UPV
ÀNGEL PITARCH*	CASTELLÓ	Preventiu	UPV

*S'han acollit a algun tipus de mesura de reinserció

DOMÈNEC ORRIT

condicions de plantejar conquestes polítiques substancials", una etapa de la qual es consideren "representants legítims". En el segon punt sol·liciten la fi de les condicions penitenciàries actuals i el seu trasllat. En el tercer, sol·liciten el reconeixement del dret d'autodeterminació, una amnistia general, i l'eradicació de la tortura. I

en el quart, criden a la unitat de l'independentisme en "un moviment polític unitari", que defensi "els interessos del poble català per mitjà d'una tasca política i social". Finalment, el text anuncia que els presos deleguen la seva representació política exterior a la Comissió de Portaveus dels Presos Independentistes. Aquest ma-

Des de l'òrbita del MDT es busca una solució política pactada de la situació dels presos independentistes..

DOM: NEG UMBERT

nifest no ha seguit el curs previst, a l'espera d'esdeveniments. Segons fonts atansades a familiars dels presos, "el seu contingut podria veure's modificat, segons com evolucionin els contactes, i podria, fins i tot, ser més explícit si és necessari".

La majoria de presos actuals és favorable a aquesta estratègia iniciada fa uns mesos. Concretament, li donen suport Sebastià Datzira, Jordi Bardina, Esteve Comellas, David Martínez, Marcel Dalmau, Josep Musté, Jaume Oliveras, Joan Rocamora i Ferran Ruiz, tots ells militants, ex-militants o simpatitzants del MDT, detinguts, excepte Datzira, entre el juny i el juliol de l'any passat. En aquest paquet, també hi entrarien altres encausats, actualment en llibertat provisional, com Ramon López o Vicent Conca. La resta de presos, per diversos motius, n'estan al marge. Els "històrics" Carles Sastre i Carles Benítez estan allunyats de qualsevol estratègia de partit. Jordi Petit i Marcel·lí Canet han optat per l'estratègia d'ERC, després d'haver-se acollit a mesures de reinserció. Fa pocs dies, segons que ha informat el portaveu d'ERC, Joan Ridaó, sol·licitaven l'indult al Ministeri de Justícia. La situació d'aquests dos presos, reclosos a Can Brians i que han tingut diversos permisos, aquestes darreres setmanes, depèn ara, en paraules de Ridaó, "de la solució global de tot el procés endegat pel nostre partit per tancar el problema de la violència a Catalunya".

ERC manté un silenci absolut sobre l'estat de les negociacions que manté amb l'Audiència Nacional. Dos presos més, Guillem Godó i Jaume Palou, rebutgen tant les gestions d'ERC com les de la Comissió de Portaveus, perquè les consideren "claudicants", i s'han convertit en la línia dura del col·lectiu de presos. Finalment, hi ha dos grups amb característiques específiques. D'una banda, Vicent Coll, Àngel Pitarch i Jeroni Salvador, reclosos a la presó de Castelló. Tots tres s'han acollit a mesures de reinserció i han manifestat públicament que rebutgen la violència, però no han entrat a formar part de l'estratègia d'ERC. D'una altra, hi ha Francesc Xavier Tolosana, Josep M. Granja i Francesc Puy, reclosos a la presó de Guadalajara i també acollits a mesures de reinserció. Aquests dos últims són acusats per sectors de l'independentisme radical de "delators" i, en aquest sentit, aquests mateixos sectors recorden que la presó de Guadalajara és destinada a agents dels cossos i forces de seguretat de l'estat condemnats per diversos delictes, i també acull antics membres del GAL. Ni ERC ni la Comissió no han mantingut cap contacte amb ells.

Amb aquesta situació de bloqueig s'arribà al mes de febrer, en què es produïren novetats. El dia 20 van sortir en llibertat provisional Vicent Conca i Ramon López, ambdós militants del MDT. Gairebé si-

multàniament, la consellera de Governació de la Generalitat de Catalunya Maria Eugènia Cuenca anunciava que el govern català havia arribat a un acord amb l'espanyol per a fer efectiu el trasllat de tots els presos independentistes abans de Setmana Santa. Fonts de la Conselleria, han explicat a EL TEMPS que els primers trasllats són "imminents", i que "es treballa" perquè es compleixin els terminis de l'acord. Les mateixes fonts també han assegurat que tots seran traslladats "gradualment", inclosos els que encara no han estat jutjats, perquè "interessa" -al·lusió a la voluntat que hi ha de trobar solucions-. Els familiars dels presos han mostrat la seva "satisfacció" per l'acord, però urgeixen que aquest acord "no resti en paraules" i es faci efectiu "al més aviat possible".

L'inici dels trasllats pot fer variar l'estratègia de la futura Comissió de Portaveus i fins i tot el contingut del manifest dels presos. En un moment en què els contactes estan aturats, la designació del nou delegat del govern espanyol pot ser decisiva per al resultat del procés. En els ambients acostats a la Comissió es respira preocupació a la vista dels rumors que el substitut de Martí Jusmet podria ser Ferran Cardenal, per més que assegurin que tenen el compromís de Martí Jusmet que el procés no s'interromprà.

Pere Martí